

Ta med denna
broschyr vid
inskrivning &
inläggning!

Kirurgi

(Slutenvård)

**Till dig som ska
genomgå en kirurgisk
eller urologisk
operation på Alingsås
lasarett**

Inläggnings datum:

Operations datum:

Innehållsförteckning

Innan operation	5
<i>När du kommer till avdelning 6 för inläggning</i>	5
<i>Förberedelser inför operation</i>	5
<i>Operation/Behandling</i>	5
<i>Restriktioner</i>	6
<i>Om något av dessa symtom uppstår innan operation</i>	7
<i>Vad behöver jag ta med till sjukhuset ...</i>	8
<i>Ta inte med</i>	8
<i>Läkemedel</i>	9
<i>Planera för utskrivning innan inläggning</i>	9
Allmän information	10
<i>Till dig som är rökare</i>	10
<i>Dofter</i>	11
<i>Mobiltelefon</i>	11
<i>Parkering</i>	12
Vad händer under vårdtiden?	13
<i>Inläggning</i>	13
<i>Kvällen före operationen</i>	14
<i>Operationsdagen</i>	15
<i>Dagarna efter operation</i>	16
<i>Hemgång</i>	16
Vad händer i din kropp?	17
<i>Andning</i>	17
<i>Cirkulation</i>	18
<i>Elimination</i>	19
<i>Hud - innan operation</i>	20
<i>Hud - efter operation</i>	20

<i>Nutrition</i>	21
<i>Sexualitet</i>	22
<i>Smärta</i>	22
<i>Sömn</i>	24
<i>Kontakt/Besök</i>	25
Inför utskrivning	26
<i>Checklista inför utskrivning</i>	26
<i>Bilkörning</i>	28
Efter sjukhusvistelsen	28
<i>Kontakt</i>	28
<i>Egna anteckningar</i>	30

Innan operation

De vanligaste operationerna som kräver inläggning på vårdavdelning inom vår kirurgiska verksamhet är: galloperationer, tarmoperationer, bråckoperationer och urologiska operationer.

När du kommer till avd 6 för inläggning.

Antingen kommer Du till avdelningen dagen innan operationen eller tidigt operationsdagens morgon.

Förberedelser inför operation

Gemensamt är att på operationsdagens morgon får Du inte äta någon frukost. Du skall också inför operationen ha duschat med desinfektionstvål.

Operation/Behandling

Under inskrivnings dagen får Du träffa en narkosläkare. Tillsammans bestämmer ni på vilket sätt du skall smärtlindras

och om Du skall sövas eller ej under operationen. Det finns olika metoder. En metod är **ryggbedövning**, då Du är vaken och smärtfri under operationen. En annan metod är **narkos**, vilket innebär att Du sover och är smärtfri.

Operationen tar olika lång tid beroende på vilket ingrepp Du kommer att genomgå.

Restriktioner

Det är olika restriktioner beroende på vilken operation Du genomgått. Information om vad som gäller för Dig får Du av utskrivande läkare innan Du kommer hem.

*Om något av nedanstående symtom uppstår innan
inläggning*

Infektion

Feber

Sår

Ber vi dig omgående kontakta oss!

Det är ytterst viktigt att nämna för/kontakta oss om du har en pågående infektion eller sår på kroppen. Detta gäller även om du har infekterade tänder.

Kontakt

Avdelning 6:

0322-22 63 68

mellan 11:00 – 12:00 eller efter 15:00

eller

Operationskoordinator:

0322-22 64 51

Måndag - Torsdag kl 10:00 - 11:00 eller 13:00 – 14:00

Fredag kl: 10:00 – 11:00

Vad behöver jag ta med till sjukhuset vid inläggning?

- Eventuella inhalator/inhalationer och ögondroppar (finns ej personbundna på avdelningen)
- Aktuell läkemedelslista
- AK-brev om du är Waran behandlad
- Dosrecept om du har APO - dospåsar till din medicin
- Ombyte av kläder inför hemgång
- Gång hjälpmedel, t.ex. kryckkäppar eller rollator
- Denna informationsbroschyr
- Mindre summa pengar till hemtransporten. Betalning av läkemedel som skrivits ut på recept kan göras med kort på apoteket

Ta inte med

- Värdesaker och smycken

Läkemedel

Läs noggrant igenom den lista med blodförtunnande läkemedel som bifogats med kallelsebrevet och följ de råd som står på denna. Se f ö ovan vad du ska ta med dig.

Planera för utskrivning innan inläggning

Tänk igenom om Du tror att Du behöver någon typ av hjälpinsats i hemmet efter utskrivning. Med hjälpinsats avser vi t.ex. matinköp, städning, tvättning. Om Du inte kan få hjälp av anhöriga eller bekanta med detta ber vi Dig att i god tid innan operationen kontakta den biståndsbedömaren i kommunen som har ansvar för den adress som Du bor på. Ring Din kommuns telefonväxel och be att få bli kopplad. **Du ska ha fått bekräftelse på att Du får den hjälp som Du behöver innan ankomst till oss.**

Får Du inte den hjälp som Du vill ska Du kontakta lasarettets vårdplanerings - sjuksköterskor på telefonnummer:

0322-22 67 65

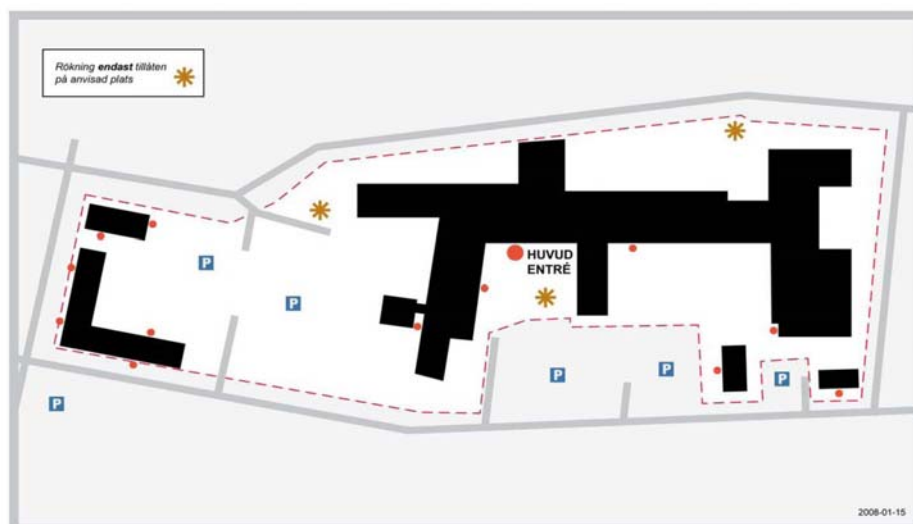
På denna broschyrs framsida finns *inläggnings datum* och *operations datum* som vägledning.

Allmän information

Till Dig som är rökare

Alingsås lasarett är med i ett nätverk för hälsofrämjande sjukhus. Sedan 2005 är lasarettet ett rökfritt sjukhus och i och med det garanteras rökfria inomhusmiljöer. Om Du är rökare har Din läkare på det första mottagningsbesöket delat ut en broschyr om rekommenderat rökstopp inför operation. Läs denna. Om Du inte har lyckats avstå från rökning hänvisas Du till markerade platser inom sjukhusområdet. Detta gäller även besökare. En tavla över dessa platser finns utanför sjukhusets huvudentré. Ta i sådana fall också med Dig nikotin läkemedel vid inläggning, dessa finns att köpa på apoteket.

Rökning är endast tillåten utomhus och på markerade platser

Dofter

Enligt gemensamma riktlinjer inom Västra Götalandsregionen gäller följande: Undvik parfym, rakvatten och andra dofter som kan orsaka allvarliga besvär för allergiker och personer som har problem med starka dofter. Dofter av blommor och tobaksrök inkluderat. Både personal och patienter ska använda parfymfria produkter och medlen som används vid lokalvård ska också vara parfymfria. Miljön inomhus ska vara rökfri.

Mobiltelefon

Enligt Alingsås lasarets gemensamma lokala regler gäller följande:

- Tyst läge på telefonen mellan klockan 21.00-07.00
- Inga telefonsamtal på rummet mellan 21.00-07.00
- Inga samtal i korridoren
- Film, foto och ljudupptagning är förbjuden

Parkering

Parkeringsplatsen utanför lasarettet är avgiftsbelagd vardagar mellan klockan 8.00 och 16.00. Det går att betala med mynt alternativt med vissa specifika betalkort för bensinstationer, det vill säga ej med vanliga VISA, Mastercard eller dylikt. Kostnaden är 5 kr/timme. Informationen vänder sig framför allt till besökare.

Vad händer under vårdtiden?

Inläggning

Inläggning sker dagen före operationen eller operationsdagens morgon. Planerad/elektiv verksamhet pågår på sjukhuset vardagar måndag till fredag.

Vardag

Sker inläggningen dagen före operation på en vardag så går Du först till laboratoriet för provtagning kl. 14.30 för att sedan gå till kirurgavdelning 6 på plan 5.

Söndag

Läggs Du däremot in på en söndag för att opereras på en måndag så går Du direkt till avdelningen kl. 15.00 för provtagning där.

Operationsdagens morgon

Läggs Du in på operationsdagens morgon skall Du vara på avdelning 6 kl. 06.30, där provtagning sker.

OBS! I sällsynta fall blir planerade operationer inställda. Det beror oftast på att andra akuta operationer måste gå före.

Kvällen före operation eller operationsdagens morgon

- Du blir tilldelad en sängplats antingen på fyrbädds - tvåbädds - eller enkel sal beroende på hur platssituationen ser ut på avdelningen
- Du får ett ID-band
- Du äter och dricker som vanligt fram till midnatt, därefter endast klara drycker fram till kl. 06.00 (kaffe, the eller saft). Detta gäller även Dig som förbereder Dig hemma natten innan operation
- Ev. smycken och värdesaker tas av och inläses, lämnas helst hemma innan
- Ev nagellack måste tas bort
- Det sista Du gör på kvällen är att duscha med en antiseptisk tvål enl. anvisning. Rena kläder på. Rena sängkläder. Om Du skall sova hemma måste Du duscha där. Köp i så fall antiseptisk tvål på ett apotek (descutan eller hibiscrub) och följ anvisningarna som medföljer

Operationsdagen

- Du får inta måttliga mängder klar vätska (exempelvis vatten, te, äpplejuice, saft, sportdryck och svart kaffe) fram till 2 timmar före Du skall vara på operationsavdelningen
- Duscha med en antiseptisk tvål enl. anvisning. Rena kläder på. Rena sängkläder
- Du får de mediciner som narkosläkaren har bestämt att Du ska ta inför operationen. I regel är det smärtlindring och andra särskilt viktiga mediciner enl. hans/hennes bedömning
- Sjuksköterskan sätter en dropp nål i armen i vilken vätska och antibiotika kan ges
- Tandborste, PEP - motstånd ev. inhalationer och ögondroppar samt ev. glasögon och hörapparat skall tas med till operationsavdelningen

Vilken tidpunkt på dagen Du opereras bestäms i regel dagen innan operationen. Cirka kl. 7.30 åker första patienten ned till operationsavdelningen, den/de övriga kommer ned senare på

förmiddagen alternativt tidiga eftermiddagen. På operationsavdelningen sker förberedelser enligt speciella rutiner. Efter operationen ligger Du kvar på den postoperativa delen av IVA antingen tills sent på kvällen alternativt tills morgonen dagen efter för att sedan komma tillbaka till vårdavdelningen.

Dagarna efter operation

Tillbaka på avdelningen påbörjas Din rehabilitering. Det är viktigt att tidigt komma upp och röra på sig för att undvika komplikationer. Du har ett eget ansvar att efter förmåga komma upp och stå och gå så snart som möjligt efter operationen. Avdelningspersonalen stöttar och hjälper till. Om Du behöver det får Du också göra andningsgymnastik med ett PEP - motstånd.

Hemgång

Tillsammans med läkaren har Du ett utskrivningssamtal där Du kan få svar på dina eventuella frågor. Du får recept, E-recept på erforderliga mediciner. Sjukreseunderlag kan Du få

av sjuksköterskan om detta behövs och önskas. Om det är aktuellt får Du med Dig en remiss till distriktssjuksköterska för agraff-/suturtagning. Hemtransport planeras.

Vad händer i din kropp?

Andning

Under operationen kommer Du eventuellt, om inga medicinska hinder finns, få syrgas i en gramma (tunnare plastslang) i näsborrarna för att understödja andningen. Syremättnad kontrolleras sedan både under och efter operationen med hjälp av en pulsoxymeter där en indikator sätts på Ditt finger vilken genomlyser nagel - bädden. Därför är det viktigt att Du inte har färgat nagellack på Dig inför operationen. Ju mer Du kommer upp och djupandas, desto bättre syremättnad får Du. Därmed minskas också risken för komplikationer som atelektaser (lungblåsor som faller ihop) och lunginflammation. Efter operationen, första dygnet/dygnen när Du ligger ned mer än normalt är det därför viktigt att andas i ett PEP - motstånd enligt muntligt given instruktion.

PEP - motstånd

Cirkulation

Efter alla operationer finns det risk för att få en blodpropp. För att minska risken för detta ska alla patienter behandlas för det. Behandlingen består av att Du kommer upp och rör på Dig samt själv aktivt gör kraftiga fot tramp. I vissa fall ges utöver detta ett blodförtunnande läkemedel som Du då får i sammanlagt 7 dagar. Detta läkemedel ges i form av en spruta som Du eventuellt kommer att få fortsätta ta själv hemma efter utskrivning. Instruktioner får Du då i dessa fall på avdelningen av sjuksköterskan innan Du går hem.

Elimination

I samband med vissa operationer, framförallt tarmoperationer samt urologiska operationer, sätter man en urinkateter under operationen. Denna skall sitta kvar några dagar för att underlätta vattenkastningen. Läkaren ordinerar när katetern skall tas bort.

Efter operationen kan det dröja några dagar innan Du har avföring. Att Du rör på dig mindre än vanligt och äter mediciner som Du inte är van vid gör att Du kan få problem med framförallt förstoppning. Generella åtgärder för att minska förstoppningsrisk är:

- Drick rikligt, minst 1,5 - 2 liter om dagen om inga vätskerestriktioner finns.
- Rörelse.
- Regelbundna toalett vanor, helst strax efter måltid.
- Laxerande läkemedel kan Du eventuellt få vid behov av sjuksköterskan.

Hud – innan operation

För att minska antalet bakterier på kroppen och därmed minska risken för sårinfektion ska Du innan operationen duscha med en bakteriedödande tvål Hibiscrub® eller Descutan®. Du utför en s.k. **dubbeldusch** dagen innan operationen och operationsdagens morgon. **Dubbelduschen** innebär att Du tvålar in kroppen inklusive håret enl. särskilda instruktioner två gånger vid varje duschtilfälle. Du **får inte** använda vanlig tvål, schampo, balsam eller lotion samtidigt då effekten av Hibiscrub®/Descutan® motverkas. Efter duschen får Du rena kläder och sängkläder och Du ska hålla Dig i sängen.

Hud – efter operation

Efter operationen har en del patienter ett operations sår som är ihop sytt antingen med agraffer/metallklämmor eller suturer/stygn. Du har då ett speciellt absorberande och vattentätt förband över såret då det kan läcka blod och sårvätska de första dagarna. I regel behöver Du ha förband endast under vårdtiden här.

Om Du har agraffer/suturer skall dessa tas bort 10 – 12 dagar efter operationen hos distriktssjuksköterskan på den vårdcentral Du tillhör. Remiss får Du med härifrån av sjuksköterskan. Efter operationen kan Du duscha som vanligt med tvål och vatten oavsett om Du har plåster eller ej.

Undvik att utsätta ärret för sol under de närmaste 6 månaderna.

Nutrition

Avseende fasterutiner innan operation v.g. se ”Kvällen före operation” och ”Operationsdagen”.

Efter operationen kan ibland aptiten vara nedsatt. Det är ändå viktigt att Du försöker äta då näringsbehovet är större efter operationen. Vi erbjuder Dig näringsdryck. Illamående är också vanligt efter operationen av olika anledningar.

- Måltider: Frukost 08.00
Lunch 12.15
Middag 17.00
Kaffe o macka 19.15

Sexualitet

Inga restriktioner i sexuallivet.

Smärta

Alla människor upplever smärta olika, så även efter en operation. Smärtan är ett sätt för kroppen att uppmärksamma Dig på att Du har en skada. Efter en planerad operation så vet Du dock varför Du kan ha ont, "en planerad skada". Då smärtor kan ha en del negativa effekter t.ex. ökat stresspåslag, försämrade andning och passivitet så är det viktigt att förebygga och dämpa smärtsensationer. Därför bedöms Din smärta med hjälp av en s.k. VAS - skala. Beroende på hur Du bedömer Din smärta så får Du smärtlindring efter det. **Viktigt att påpeka är att det inte alltid syns på Dig att Du har**

smärta utan Du måste säga till om Du har ont. Total smärtfrihet är dock svår att uppnå. Det är viktigt att Du är tillräckligt smärtlindrad för att Du ska kunna komma upp och röra på Dig.

VAS - skalan

Olika smärtlindringsformer:

- Tabletter (Alvedon/Panodil, kort- och långtidsverkande morfin ex Oxynorm och Oxycontin, ett medelstarkt preparat Tradolan)
- Sprutor. Vid svår akut smärta finns det möjlighet att få en spruta i underhuden för snabb och effektiv smärtlindring. Effekten kvarstår dock kortare och är bara ett alternativ i nödfall
- EDA - EpiDural Anestesi. Vid större operationer kan Du ha fått en EDA. En kateter inlagd i ryggen där bedövning tillförs kontinuerligt via en pump. Den sitter max 3 dagar

- PCA – PatientControllerad Anestesi. Morfin preparat tillförs via en dropp nål i armen med hjälp av en pump som Du delvis kan kontrollera själv

Sömn

Om Du av någon anledning har svårt för att sova på sjukhuset finns det möjlighet att få en sömntablett av ansvarig sjuksköterska.

Kontakt/Besök

- Vi ser gärna att Du har en anhörig som håller kontakten med avdelningen och sedan förmedlar vidare till resten av dina anhöriga

- **Avdelning 6**

Besökstid är mellan kl. 15.00 och 19.00

Var god respektera tiderna

Telefontid

0322 - 22 63 68

Alla dagar 11:00 – 12:00, 15:00 – 07:00

- **IVA, postop** 0322 - 22 60 36

Tar ej emot besök, men det går bra att ringa

Inför utskrivning

Checklista inför utskrivning

- Har Du haft utskrivningssamtal med läkaren?
- Vet Du vilka mediciner Du ska ta och när?
- Har Du eller någon anhörig löst ut eller planerat att lösa ut nya mediciner på apoteket?
- Vet Du hur många dagar till Du ska ta Dina blodförtunnande sprutor?
- Har Du hämtat ut dina blodförtunnande sprutor från Vårdapoteket, Alingsås Lasarett?
- Har Du fått ett patientinformationsblad om hur Du hanterar dina sprutor?
- Har Du fått tillbaka egen medicin/APO-dos/dosett om Du har lämnat den till sjuksköterskan?
- Har Du fått remiss till distriktssjuksköterska för sutur/agraffborttagning?
- Har Du fått en gul lapp/infektionsregistreringsblankett?
- Har Du fått ev. sjukintyg?
- Behöver Du sjukreseintyg?
- Har Du fått information om ev återbesök?

Öppettider Vårdapoteket, Alingsås Lasarett:

Måndag – fredag kl. 8.00-18.00

Lördag & söndag kl. 12.30-17.00

Läkaren skriver idag för det mesta s.k. E-recept, vilket innebär att de elektroniskt skickar recept till apoteket i Ditt personnummer. Du kan därefter gå och hämta ut medicinen på vilket apotek Du vill. Observera dock att de blodförtunnande sprutorna bör hämtas ut på Vårdapoteket, Alingsås Lasarett p.g.a. att det sällan finns på andra apotek. Recepten blir på den nyinsatta medicin som ordineras under vårdtiden, det vill säga inte på mediciner som Du har sedan innan.

Bilkörning

Den första tiden efter operationen kan det finnas restriktioner mot bilkörning. Till exempel; om Du använder morfinpreparat (Oxynorm/Oxycontin, Depolan eller Tradolan) så skall Du inte köra bil.

Efter sjukhusvistelsen

Kontakt

Om Du har frågor efter Din sjukhusvistelse

I direkt anslutning till Din utskrivning, t.ex. samma dag, går det bra att ringa tillbaka till avdelningen.

Annars ska Du i första hand kontakta:

Sjukvårdsrådgivningen: 1177

Kontakta i andra hand:

Kirurg-/ortopedmottagningen: 0322-22 64 00

måndag – torsdag kl. 9.00 – 11.00 och 13.00 – 14.00

fredag kl. 9.00 – 11.00.

Vid följande symtom bör Du kontakta något av ovanstående telefonnummer då det kan vara tecken på tidiga komplikationer:

- Tilltagande svullnad, ömhet över vaden och feber.
Blodpropp/trombos bör uteslutas
- Ökad rodnad, ökad svullnad, ökad smärta, läckage av sårvätska samt feber. Något av dessa symtom eller flera ihop kan tyda på **infektion** i operationsområdet

*Med vänlig hälsning
personalen på avdelning 6*

